

Inhoud

Inleiding	6
1 Gods Geest	9
Romeinen 8:1-27	
2 Gods uitverkorenen	17
Romeinen 8:28-39	
3 Gods voornemen	26
Romeinen 9:1-24	
4 Gods Woord	35
Romeinen 9:25-10:21	
5 Gods volk	44
Romeinen 11:1-36	
6 Gods wil	53
Romeinen 12:1-21	
7 Gods dienaars	61
Romeinen 13:1-14	
8 Gods Koninkrijk	69
Romeinen 14:1-15:7	
9 Gods waarheid	78
Romeinen 15:8-16:21	

Inleiding

De Romeinenbrief is een goudmijn. De eeuwen door hebben christenen in deze brief het Evangelie ontdekt en herontdekt. De kernboodschap van Paulus is dat de rechtvaardige uit het geloof zal leven. Christus is de enige Rechtvaardige. Hij leeft door Zijn geloof. Iedereen die door het geloof in Christus is, zal leven met Hem. Dat is, uiterst beknopt samengevat, de lijn van de bijbelstudies uit het eerste deel over de Romeinenbrief, *Goudkoorts*.

Dit tweede deeltje begint bij Romeinen 8, het machtige hoofdstuk over de Heilige Geest. Na de les van Romeinen 6 – houd het ervoor dat je dood bent voor de zonde en leef in Christus – volgt Paulus' tekening van het leven in Romeinen 7. Het leven van een christen is een leven van strijd en aanvechting. Er blijft niet veel meer van je over dan een ellendig mens, maar een ellendig mens is juist een dankbaar mens: 'Ik dank God, door Jezus Christus, onze Heere.' Vervolgens vertelt Paulus in Romeinen 8 waar een christen de kracht vandaan haalt om ondanks die strijd blijmoedig te blijven en ondanks de aanvechting en verleiding toch heilig – dat wil zeggen toegewijd aan God – te leven.

Dat geheim is de verborgen verbinding die de Heilige Geest legt met Christus. De eerste bijbelstudie gaat daar op in. Die verbinding ligt vast in de verkiezende liefde van God. De uitverkiezing is een van de moeilijkste onderwerpen uit deze brief.

Het is vooral moeilijk omdat wij het moeilijk vinden om te aanvaarden dat de genade van God zo onvoorwaardelijk en vrij is. In de tweede bijbelstudie komt die grondeloze barmhartigheid van God aan de orde.

Daarna volgen drie bijbelstudies waarin Israël, Gods uitverkoren volk, centraal staat. Hoe is het toch mogelijk dat Gods volk de Messias Jezus niet herkent en niet in Hem gelooft? Paulus kan het eigenlijk niet begrijpen, maar geeft door de Heilige Geest geïnspireerd er in de hoofdstukken 9-11 toch vier antwoorden op: 1) Er is altijd al een onderscheid geweest onder Abrahams kinderen. 2) Dat onderscheid is gegrond in Gods uitverkiezing. 3) Het Woord van God is niet alleen voor Israël bestemd, maar ook voor de volken. 4) Uiteindelijk zal heel Israël zalig worden na de voltooiing van de zending onder de heidenen.

Vanaf Romeinen 12 begint het gedeelte dat meer op de praktijk van de levensheiliging is gericht. In de laatste vier bijbelstudies komen dan ook verschillende onderwerpen aan de orde. Paulus roept de christenen op tot onderlinge liefde en eensgezindheid; blijkbaar een probleem in Rome. Op de achtergrond speelt de spanning tussen het oorspronkelijk Joodse en oorspronkelijk heidense deel van de gemeente een rol.

Er wordt soms een verband gezien tussen deze spanningen en de houding van de overheid in Rome tegenover de Joden. Keizer Claudius besluit in 49 om de Joden uit Rome te verdrijven (Hand. 18:2). Volgens de geschiedschrijver Suetonius heeft de keizer dat gedaan omdat zij onderling ruziemaken over een zekere Chrestos. Keizer Nero laat de Joden in 54 weer terugkomen. De verbanning en de terugkeer kunnen de onderlinge verhoudingen tussen de groepen in de gemeente verstoord hebben. Paulus is bij het schrijven van de brief nog niet in Rome geweest, maar uit de lange lijst met namen in het laatste hoofdstuk blijkt dat hij toch goed op de hoogte is van wat er speelt in de gemeente.

De precieze opvattingen van de gemeenteleden worden niet altijd duidelijk uit de brief, maar er is overeenkomst met de situatie in Korinthe, waar de apostel waarschijnlijk de brief geschreven heeft. In beide gemeenten zijn sterken en zwakken. Toch zijn er ook verschillen. In 1 Korinthe 8-10 gaat het uitdrukkelijk over de vermenging met de heidense cultus door het eten van vlees dat aan afgoden geofferd is. In Romeinen 14 en 15 staat de handhaving van de ceremoniële wet centraal. De zwakken in Korinthe zijn bekeerde heidenen die nog vatbaar zijn voor de afgodendienst. De zwakken in Rome zijn waarschijnlijk Messiasbelijdende Joden. Misschien zijn het ook wel bekeerde heidenen die onder de invloed van Joodse christenen de wetten van Mozes strikt willen toepassen. Soms zijn bekeerlingen feller in hun opvattingen dan mensen die in een bepaalde traditie zijn opgevoed.

Hoe het ook zij, de apostel Paulus geeft de gemeenteleden praktische aanwijzingen over hun houding ten opzichte van elkaar, waarbij hij de toon zet met de indringende oproep: 'Daarom, aanvaard elkaar zoals ook Christus ons aanvaard heeft, tot heerlijkheid van God' (Rom. 15:7). Met alle verschil die er is tussen onze situatie en die van de gemeente in Rome kunnen we als christenen in de eenentwintigste eeuw die oproep ter harte nemen. Wie weet van de genade van Christus, kan geen onbarmhartig oordeel vellen over een broeder of zuster die op bepaalde punten anders denkt.

Het is dan ook mijn wens dat dit tweede deel – zeker daar waar het op bijbelkringen besproken wordt – mag bijdragen aan een beter zicht op de vrije genade van God en aan de onderlinge liefde in de gemeente van Christus.

H. van den Belt

1

Gods Geest

Romeinen 8:1-27

> Kerntekst

Maar u bent niet in het vlees, maar in de Geest, wanneer althans de Geest van God in u woont. Maar als iemand de Geest van Christus niet heeft, die is niet van Hem. (Rom. 8:9)

> Intro

‘Alles wat Christus voor de zaligheid van het menselijke geslacht gedaan heeft, is nutteloos voor ons zolang wij van Hem gescheiden blijven’, aldus Johannes Calvijn in zijn *Institutie*. Het is de Heilige Geest die de gelovigen met Christus verbindt. Daardoor worden zij helemaal een met Hem. Zij zijn in Hem en Hij is in hen en zo hebben zij ook gemeenschap met elkaar. In dit hoofdstuk legt Paulus uit wat dat betekent en hoe een christen daaruit kracht kan putten om als ‘ellendig mens’ (Rom. 7:24) toch een leven van heiligheid in dankbaarheid te leiden.

> Geen verdoemenis

Romeinen 8 begint met een conclusie: ‘Dus is er nu geen verdoemenis voor hen die in Christus Jezus zijn, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest.’ Verdoemenis is een bela-

den woord, ook in het Grieks. Het is oordeel en executie tegelijk. Het doodsvonnissen is uitgesproken en de crimineel wacht in de dodencel op de uitvoering van het vonnis. Dat is de huiveringwekkende situatie waarin wij zondaren verkeren. Het kost ons de nodige moeite om met het woord verdoemenis in te stemmen, maar zonder die instemming ontgaat de kernboodschap van het Evangelie ons. Door de zonde is de hele wereld doemwaardig voor God (3:19).

Tegen die donkere achtergrond licht de conclusie juist op: er is geen verdoemenis voor hen die in Christus Jezus zijn. De heilige wet is krachteloos geworden door het vlees. Zondige, vleeselijke mensen kunnen zich niet houden aan de wet; dat lukt gewoon niet. Wat wij niet kunnen, kan God wel. Hij heeft de zonde veroordeeld, niet door ons te executeren, maar door de zonde te doden in het vlees van Zijn eigen Zoon. Er is geen verdoemenis voor ons omdat de zonde verdoemd is in Christus, die onze plaats heeft ingenomen.

> **Identificatie**

Christus komt naar de wereld 'in een gedaante gelijk aan het zondige vlees en dat omwille van de zonde' (vs. 3). Jezus is zonder zonde, maar toch wordt Hij een Zondaar, omdat Hij Zich met zondige mensen identificeert. Hij komt niet in het volmaakte lichaam van Adam in het paradijs, maar in het vlees, in het zwakke, broze lichaam van na de zondeval. Heel Zijn leven bewandelt de Man van smarten de *via dolorosa*.

Jezus wordt helemaal een met de zonde. Toch blijft Hij zonder zonde. In 2 Korinthe 5:21 legt Paulus dat met andere woorden uit. Jezus kent geen zonde, maar God maakt Hem voor ons tot zonde. Het woord zonde is hetzelfde als het woord voor 'zondoffer'. Eenmaal per jaar wordt op de Grote Verzoendag een zondoffer gebracht om de zonden van Israël te verzoenen. De onschuldige zondebok wordt tot zonde gemaakt doordat de

hogepriester zijn handen op de kop van het offerdier legt (Lev. 16:21).

God heeft dat ook met Jezus gedaan. Hij heeft Zijn Zoon tot zonde gemaakt en zo de zonde verdoemd in Zijn vlees. Als Jezus op Golgotha uitroept dat alles is volbracht, zijn onze zonden weggedaan, helemaal geëlimineerd. Er is geen verdoemenis voor hen die in Christus Jezus ... Verder staat er niets. Je mag het zelf aanvullen: ... in Christus Jezus vertrouwen, in Hem geloven, in Hem leven, in Hem zijn.

> Wandelen

Wat houdt dat dan in voor de levenspraktijk? Paulus legt dat uit met het werkwoord wandelen. Je kunt op twee manieren wandelen: overeenkomstig het vlees of overeenkomstig de Geest. Paulus had wel last van het vlees en hij noemt zichzelf in hoofdstuk 7 een ellendig mens. Toch schrijft hij hier: wie in Christus is, die is niet meer in het vlees. Je kunt maar op een plaats tegelijk zijn: in Christus of in het vlees. Als je in Christus bent, met Hem verbonden bent, dan is dat door de Heilige Geest, Die in Hem woont in de hemel en tegelijk in jouw hart hier op aarde. Anderzijds, 'als iemand de Geest van Christus niet heeft, die is niet van Hem' (vs. 9).

Als je in Christus bent, dan ben je ook met Hem opgestaan uit de dood en dan wandel je ook met Hem. Hij is immers die ene Rechtvaardige om Wie alles in deze brief draait. Hij leeft. Door Zijn opstanding uit de doden is met kracht bewezen dat Hij de Zoon van God is. Die opstanding heeft plaatsgevonden door 'de Geest van heiliging' (1:4). Die Geest zorgt ervoor dat zondaren in Christus geloven en steeds meer op Hem gaan lijken.

Wandelen doe je voor je plezier. Waar heb je plezier in, in de zonde of in Christus? Als je naar het vlees wandelt, dan voel je je in de zonde als een vis in het water. Als de Heilige Geest in je

hart werkt en daar intrek neemt, dan gaat de zonde pijn doen, dan zondig je als een vis op het droge. Doordat de Geest je leert wandelen met Jezus, krijg je ook meer strijd tegen de zonde. Je gaat misschien wel minder zonden doen, maar je gaat tegelijk meer zonden zien. Dat is lastig. Je voelt je geen beter mens, maar je gaat wel steeds meer zien van de genade van God.

> **Bedenken**

Paulus gebruikt nog een woord: denken of bedenken. ‘Zij die naar het vlees zijn, bedenken de dingen van het vlees, maar zij die naar de Geest zijn, de dingen van de Geest.’ (vs. 5) Hij schrijft zelfs dat de gedachten van ons zondige vlees vijandschap zijn tegen God. Je zou het haast niet geloven als je zoveel aardige mensen kent, maar toch schuilt er een diepe afgrond van haat in het hart van ieder mens. Veel succesvolle tv-series zijn gebaseerd op het denken van het vlees. In ‘De Gouden Kooi’ (2006-2008) mochten tien mensen een jaar lang in een villa proberen elkaar weg te pesten. Wie het langste volhield, kreeg de villa. Er waren dagelijks een half miljoen kijkers.

Bedenken wat van de Geest is, betekent je verstand, je gevoel en je wil laten leiden door de Geest. Of je laat je leiden door de egoïstische principes van het vlees of je bent geheiligd door de Geest en je richt je denken op de dingen van het Koninkrijk van God. Dat heb je niet van jezelf, maar van God de Heilige Geest.

> **Roepen**

De verbinding met de Heere Jezus door de Geest van de heiliging heeft niet alleen consequenties voor de handel en wandel van de gelovigen nu, maar biedt ook hoop voor de toekomst. De Geest van God Die Jezus – de enige Rechtvaardige – uit de doden opgewekt heeft, woont in de gelovigen en zal ook hun sterfelijke lichamen levend maken door Zijn Geest (vs. 11). Als je weet

dat je lichaam gekocht is door Christus en door Zijn Geest deelt in het onverderfelijke leven, dan besef je dat je lichaam een tempel van God is. Je kunt de zondige neigingen van dat lichaam – het ‘vlees’ – niet hun gang laten gaan, maar moet die verlangens doden.

Natuurlijk gaat het niet om onze behoefte aan eten en drinken. Die verlangens zijn niet zondig, maar goed. Dat we heerlijk kunnen genieten van Gods goede gaven met onze oren, ogen, en andere zintuigen is iets om dankbaar voor te zijn. Seksualiteit is een scheppingsgave van God. In de loop van de eeuwen hebben veel christenen het lichamelijke en zintuiglijke leven ten onrechte veracht.

Het is wel zo dat we alle zonden – behalve onze zondige gedachten – ook met ons lichaam doen. Liegen doe je met je mond, frauderen met je vingers, schoppen met je voeten, begerig kijken met je ogen. Dat bedoelt Paulus als hij zegt dat we de daden van het lichaam moeten doden (vs. 13). Denk aan Jezus Die zelfs het advies geeft om een hand af te hakken of een oog uit te rukken als die ons hinderen om heilig te leven (Matth. 5:29-30).

> **Adoptie**

Om in die strijd staande te blijven is het belangrijk dat je mag weten dat je een kind van God bent. De eerste keer dat deze brief dat noemt, is in dit hoofdstuk (vs. 14). Nu het over de Geest gaat Die de gelovigen met Christus verbindt, kan de apostel er niet meer over zwijgen. De Heilige Geest is de Geest van de aanneeming tot kinderen, de Geest van de adoptie. Als je door de Geest van God geleid wordt, ben je een kind van God.

Paulus gebruikt ook in Galaten 3 het beeld van de adoptie in verband met het roepen ‘Abba Vader’. Het is een Aramees woord, dat een kind gebruikt als het respectvol en toch vertrouwelijk zijn vader aanspreekt. Het beeld is van een slavenkind dat

door zijn heer en vrouw als eigen kind wordt geadopteerd. Zo'n kind wordt eerst opgevoed door een pedagoog, een slaaf die zorgt voor de opleiding, een strenge leermeester, een tuchtmeester. Paulus noemt de heilige wet van God een tuchtmeester tot Christus (Gal. 3:24).

Op een gegeven moment roept de vader het slavenkind bij zich. Misschien dat het zich nog angstig afvraagt: 'Waarom moet ik op het matje komen?' Dan zegt de heer tegen het kind: 'Mijn vrouw en ik hebben besloten om jou te adopteren.' Hij is gewend om meneer en mevrouw te zeggen, maar dat mag nu niet meer. Hij moet vader en moeder leren zeggen. Zo is het ook bij de christen die in kinderlijke eerbied voor zijn Vader leert leven door de Heilige Geest. De gelovigen hebben geen geest van slavernij ontvangen, die opnieuw tot angst leidt, maar de Geest van de adoptie die hen leert roepen: 'Abba, Vader!'

Misschien zegt zo'n jongen de eerste tijd per ongeluk nog wel meneer tegen zijn vader. Hij is het zo gewend, maar het zou de vader toch verdriet doen als zijn kind zich als een slaaf blijft gedragen en alleen maar bang is voor straf. Hij wil niets liever dan liefde ontvangen van het kind dat hij in liefde heeft aangenomen.

> Zuchten

In het bidden getuigt de Geest Zelf met onze geest dat wij kinderen van God zijn (vs. 16).

Een keer lezen we dat Jezus ook de naam 'Abba' gebruikt in het gebed (Mark. 14:36). Het is op het dieptepunt van Zijn lijden in de hof van Gethsémané, waar Hij bidt of de drinkbeker van het lijden van Hem weggenomen kan worden. Misschien heeft Paulus dit diepe lijden in gedachten als hij meteen toevoegt: '... wanneer wij althans met Hem lijden, opdat wij ook met Hem verheerlijkt worden' (vs. 17).

De erfenis is de heerlijkheid van het komende Koninkrijk van God. Als dat Koninkrijk komt, zal heel de schepping bevrijd worden van de slavernij van het verderf. Dat de gelovigen nu al mogen delen in de vrijheid van Christus, is een voorproefje van de uiteindelijke bevrijding van de hele schepping, die eens zal ‘... komen tot de vrijheid van de heerlijkheid van de kinderen van God’ (vs. 21).

Zo ver is het nog niet. Nu wacht de schepping nog ‘met reikhalzend verlangen’ op die heerlijke toekomst. De schepping kreunt en steunt van verlangen. De hele wereldgeschiedenis lijkt wel een zware en eindeloze bevalling. De moeder zucht diep en probeert de barensweeën weg te puffen. Zo ziet Paulus het lijden van de schepping in het licht van de geboorte van een nieuwe hemel en een nieuwe aarde.

De gelovigen herkennen dit zuchten van de schepping onder het gewicht van de zonde waaraan de hele schepping onderworpen is. In Christus mogen zij nu reeds delen in de verlossing en in het nieuwe opstandingsleven, maar zij staan ook nog met beide benen in deze wereld en daar lijden zij aan, net zoals Jezus leed in de hof. Dwars door de dood en het lijden heen liep de weg van de Rechtvaardige naar het eeuwige leven. Zo loopt ook de weg van de christen door lijden tot heerlijkheid.

> **Gespreksvragen**

- 1 Aan de ene kant is Jezus zonder zonde, maar tegelijk wordt Hij tot zonde gemaakt (vers 3 en 2 Korinthe 5:21). Kun je uitleggen waarom dit zo belangrijk is voor de conclusie ‘dat er geen verdoemenis meer is voor hen die in Christus Jezus zijn’?
- 2 Waar denk je aan bij het wandelen met God of in overeenstemming met de Geest van God? Ken je daarvan mooie voorbeelden uit de Bijbel of uit je eigen kennissenkring?

- 3 De Nederlandse Geloofsbelijdenis noemt de Heilige Geest 'onze Heiligmaker door zijn inwoning in onze harten'. Als de Heilige Geest in je hart woont, wat gebeurt er dan met de zondige neigingen van het lichaam?
- 4 Vind je het moeilijk om te weten of je een kind van God mag zijn? Hoe werkt de Geest van de adoptie in de praktijk?
- 5 In vers 26 staat over het gebed dat de Heilige Geest in en voor ons pleit met onuitsprekelijke verzuchtingen. Wat zou dat kunnen zijn?

> **Uit de belijdenis**

Verder moeten we ook letten op de bijzondere ambten en werkingen van de drie Personen jegens ons: de Vader wordt genoemd onze Schepper door Zijn kracht; de Zoon is onze Zaligmaker en Verlosser door Zijn bloed; de Heilige Geest is onze Heiligmaker door Zijn inwoning in onze harten ...

Nederlandse Geloofsbelijdenis, artikel 9

> **Liedsuggesties**

Psalm 1:1

Psalm 26:1, 2, 3

Psalm 143:2, 10

Avondzang: 7

Weerklank 200 'Kom, o Geest van God'

Weerklank 267 'Neem mijn leven'

Weerklank 419 'Abba, Vader'